Lieta Nr. C19039117
ECLI:LV:KURT:2018:0216.C19039117.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Kuldīgā 2018.gada 16.februārī

Kurzemes rajona tiesa,
tiesnese Liena Jansone
ar tiesas sēdes sekretāri Ivetu Valtmani,
piedaloties prasītājas pārstāvim /pers. A/,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu VAS „Latvijas autoceļu uzturētājs" prasībā pret SIA „Holding serviss" vienkāršotajā procedūrā par parāda piedziņu. Izskatot lietu, tiesa

k o n s t a t ē j a

prasītāja cēlusi prasību pret atbildētāju, kurā lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja parādu 575,01 EUR, kas sastāv no galvenā parāda 350 EUR, likumiskajiem nokavējuma procentiem 25,01 EUR un līgumsoda 200 EUR, samaksātos tiesas izdevumus – valsts nodevu 86,25 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR. Prasību pamato uz Civillikuma 1431., 1587., 1662., 1757., 1763., 1765.pantu.

Prasības pieteikumā (ar papildinājumiem 2017.gada 28.jūnijā) norādīts, ka 2016.gada 4.aprīlī puses noslēgušas Uzņēmuma līgumu, saskaņā ar kuru 2016.gada 29.aprīlī prasītāja izrakstījusi rēķinu Nr. R16180223 par izpildītajiem darbiem 2016.gada aprīlī, pamatojoties uz 2016.gada 29.aprīļa aktu Nr.48. Atbildētājai līdz 2016.gada 9.maijam bija jāsamaksā prasītājai par autogreidera, buldozera, treilera, ekskavatora un veltņa pakalpojumiem kokaudzētavā „Mazsili" 2972,37 EUR.

Prasītāja 2016.gada 28.jūlijā nosūtīja atbildētājai atgādinājumu par parāda samaksu, uz ko atbildot, atbildētāja 2016.gada 5.augustā iesniedza iesniegumu ar parāda apmaksas grafiku.

2016.gada 16.augustā puses noslēgušas vienošanos pa parāda atmaksu (turpmāk – Vienošanās). Vienošanās 4.punktā paredzēts, ja debitors kavē kādu no šīs Vienošanās 3.punktā noteiktajiem maksājumiem vai samaksā summu, kura ir mazāka nekā noteikts 2.punktā, debitors maksā kreditoram līgumsodu 0,5 % apmērā no dienas, kad bija jāveic 2016.gada 29.aprīlī izrakstītā rēķinā Nr. R16180223 norādītās summas apmaksa pilnā apmērā no savlaicīgi nesamaksātās summas par katru nokavēto dienu.

2017.gada 9.februārī prasītāja nosūtījusi atbildētājai pretenziju ar lūgumu atbildētājai līdz 2017.gada 28.februārim izpildīt nokavētās un neizpildītās līgumsaistības. Prasītāja nav saņēmusi samaksu par atbildētājai sniegtajiem pakalpojumiem un rakstveida iebildumus pret parāda esamību, tā apmēru un samaksas termiņu.

Galvenais parāds par sniegtajiem pakalpojumiem ir 350 EUR. Atbildētājai, neveicot maksājumus maksājumu grafikā noteiktajā termiņā, prasītāja ir aprēķinājusi līgumsodu 200 EUR, kura aprēķins ir veikts par laika periodu no 2016.gada 10.maija, kad bija jāveic 2016.gada 29.aprīlī izrakstītā rēķinā Nr. R16180223. Bez tam, par galvenā parāda – 350 EUR maksājuma kavējumu 370 dienas, prasītāja par laika periodu no 2016.gada 1.maija līdz 2017.gada 15.maijam ir aprēķinājusi likumiskos nokavējuma procentus 25,01 EUR.

Prasītāja nav lūgusi iztiesāt lietu tiesas sēdē.

Atbildētāja paskaidrojumu par prasību tiesai nav iesniegusi, kā arī nav lūgusi iztiesāt lietu tiesas sēdē.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, *ja tiesa neizskata lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.^{26} pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datums, kad sprieduma noraksts ir pieejams tiesas kancelejā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu*. Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{26} pantu *tiesa, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus, iztiesā lietu tiesas sēdē, ja ir saņemts puses pamatots lūgums un tiesa atzīst par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē. Tiesa var lietu iztiesāt tiesas sēdē arī pēc savas iniciatīvas [..]*.

Saskaņā ar 2017.gada 25.augusta lēmumu, tiesa pēc savas iniciatīvas nolēmusi lietu izskatīt atklātā tiesas sēdē.

Atbildētājas pārstāvis uz tiesas sēdi nav ieradies, nav ziņojis par neierašanās iemesliem un lietas izskatīšanu atlikt nav lūdzis.

Atbildētājai par tiesas sēdes vietu un laiku paziņots Civilprocesa likuma 54.pantā un 56.pantā noteiktajā kārtībā, nosūtot tiesas pavēsti pasta sūtījumā uz atbildētājas juridisko adresi 2018.gada 4.janvārī. Līdz ar to, saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1} panta otro daļu ir prezumējams, ka atbildētājai par tiesas sēdes vietu un laiku ir paziņots 2018.gada 11.janvārī.

Šādos apstākļos tiesa atzīst, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 156.panta pirmajā daļā noteiktajam, iespējams izskatīt lietu bez neieradušā atbildētāja pārstāvja klātbūtnes, jo tiesa nekonstatē Civilprocesa likuma 209. un 210.pantā norādītos pamatus lietas izskatīšanas atlikšanai.

Prasītājas pārstāvis tiesas sēdē prasību uzturēja uz tajā norādītajiem apstākļiem un pamata, papildus paskaidrojot, ka līgumsoda aprēķins ir veikts no neatmaksātā parāda pamatsummas – 350 EUR. Ievērojot apstākli, ka atbildētājs nav veicis šīs parāda summas atmaksu, tad atbilstoši pušu 2016.gada 16.augustā noslēgtās Vienošanās 4.punktam, līgumsoda aprēķins ir veikts no dienas, kad bija jāveic 2016.gada 29.aprīlī izrakstītā rēķina Nr.R16180233 apmaksa – 2016.gada 10.maija un aprēķins veiks līdz 2017.gada 15.maijam, t.i., par kopumā 370 dienām. Par šo laika periodu aprēķinātais līgumsods ir bijis 1295 EUR. Savukārt, ievērojot apstākli, ka uz 2016.gada 16.augusta Vienošanās noslēgšanas brīdi atbildētāja pamatparāds ir bijis 2000 EUR, tad prasītāja no atbildētājas piedzenamā līgumsoda summu ir aprobežojusi ar 10 % no Vienošanās noteiktās

pamatparāda summas.

Novērtējot lietā esošos pierādījumus, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Civillikuma 1402.pantu *saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.*

Saskaņā ar Civillikuma 2212.pantu *ar uzņēmuma līgumu viena puse uzņemas izpildīt otrai par zināmu atlīdzību ar saviem darba rīkiem un ierīcēm kādu pasūtījumu, izgatavot kādu lietu vai izvest galā kādu pasākumu.*

2016.gada 18.aprīļa Uzņēmuma līgums (lietas 11.-14.lapa) apliecina, ka puses ir noslēgušas uzņēmuma līgumu (turpmāk – Līgums), saskaņā ar kuru prasītāja apņēmusies ar prasītājai piederošu tehniku veikt darbus saskaņā ar atbildētājas norādījumiem un darba uzdevumu, savukārt atbildētāja apņēmusies samaksāt par sniegtajiem tehnikas pakalpojumiem saskaņā ar prasītājas izrakstīto rēķinu, kura apmaksa ir jāveic 10 kalendāro dienu laikā.

Šādos apstākļos tiesa secina, ka starp pusēm izveidojās tiesiskas līguma attiecības, no kurām abām pusēm rodas tiesības un pienākumi.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu *tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.*

Darbu nodošanas-pieņemšanas akts (lietas 15.lapa), prasītājas 2016.gada 29.aprīlī izrakstītais rēķins Nr.16180223 (lietas 14.lapa) apliecina, ka atbilstoši Līguma nosacījumiem, prasītāja par sniegtajiem tehnikas pakalpojumiem ir izrakstījusi atbildētājai rēķinu par kopējo summu 2972,37 EUR, nosakot, ka rēķina apmaksa ir veicama līdz 2016.gada 9.maijam.

Saskaņā ar Līguma 10.2.punktu, puses ir vienojušās, ka līgums var tikt grozīts, pusēm savstarpēji rakstiski vienojoties.

Prasītājas paskaidrojumi, 2016.gada 16.augusta Vienošanās par parāda atmaksu (lietas 17.lapa, turpmāk - Vienošanās) apliecina, ka atbildētāja nav veikusi prasītājas izrakstītā rēķina apmaksu pilnā apmērā rēķinā norādītajā termiņā, kā rezultātā puses ir vienojušās par nesamaksātā parāda – 2000 EUR samaksas sadalīšanu termiņos, nosakot, ka samaksa ir veicama piecos maksājumos - četrus mēnešus pēc kārtas līdz katra mēneša pēdējam datumam, sākot no 2016.gada 31.augusta veicot maksājumus 250 EUR apmērā, bet pēdējo 1000 EUR maksājumu veicot līdz 2016.gada 19.decembrim.

Prasītājas paskaidrojumi, 2017.gada 9.februārī atbildētājai nosūtītā pretenzija (lietas 18.lapa) apliecina, ka atbildētāja nav veikusi parāda 2000 EUR samaksu pilnā apmērā Vienošanās paredzētajos termiņos, kā rezultātā nesamaksātā parāda pamatsumma ir 350 EUR.

Saskaņā ar Civillikuma 1652. panta 3. punktu *parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu, vai arī pēc parašas*. Savukārt saskaņā ar Civillikuma 1590. pantu *katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu [..]*.

Kā izriet no Līguma un Vienošanās, atbildētājai samaksa par prasītājas sniegtajiem pakalpojumiem pilnā apmērā bija veicama līdz 2016.gada 19.decembrim.

Līdz ar to, ievērojot apstākli, ka ir iestājies termiņš no Līguma un Vienošanās izrietošā atbildētāja pienākuma veikt samaksu par prasītājas izpildītajiem darbiem izpildei, tiesa atzīst par pamatotu prasītājas prasību par parāda pamatsummas 350 EUR piedziņu no atbildētājas.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.panta pirmo un trešo daļu, *līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra.*

Saskaņā ar Vienošanās 4.punktu, atbildētājai piešķirts pienākums par Vienošanās noteikto maksājumu kavējumu, maksāt prasītājai līgumsodu 0,5 % apmērā no dienas, kad bija jāveic 2016.gada 29.aprīlī izrakstītā rēķina Nr.16180223 norādītās summas samaksa pilnā apmērā no savlaicīgi nesamaksātās summas par katru nokavējuma dienu.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka prasītājai ir piešķirtas tiesības Līgumā un Vienošanās piešķirto saistību nepienācīgas izpildes gadījumā prasīt no atbildētājas līgumsodu.

Vienlaikus, izvērtējot prasītājas aprēķināto līgumsodu, tiesa ņem vērā, ka atbilstoši Civillikuma 1716.pantam, līgumsods par saistību neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) nevar tikt noteikts lielāks kā 10 % no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra.

Kā izriet no prasības pieteikumā norādītā un prasītājas pārstāvja sniegtajiem paskaidrojumiem tiesas sēdē, līgumsods ir aprēķināts par galvenā parāda – 350 EUR samaksas kavējumu. Līdz ar to, tiesa atzīst, ka atbilstoši Civillikuma 1716.pantā noteiktajam, līgumsoda apmērs nevar pārsniegt 10 % no nesamaksātā pamatparāda summas, t.i., 35 EUR (10 % no 350 EUR). Tiesa atzīst, ka prasītāja nepamatoti līgumsoda aprēķinu ir saistījusi ar Vienošanās norādītā pamatparāda summu 2000 EUR, jo, noslēdzot Vienošanos, puses pamatparāda summu bija sadalījušas piecos maksājumos un šo maksājumu veikšanai bija noteikušas jaunus termiņus, paredzot, ka līgumsoda aprēķins tiek veikts no savlaicīgi nesamaksātās summas. Tiesa atzīst, ka nav pamata atbildētājas saistību neizpildi saistīt ar saistību nepienācīgu izpildi un līdz ar to attiecināt uz sākotnēji nolīgtās saistības apmēru, jo saistība veikt maksājumu var būt attiecināma tikai uz šādas saistības neizpildi īstā laikā, secīgi attiecinot to uz savlaicīgi nesamaksātā pamatparāda apmēru.

Līdz ar to, ievērojot apstākli, ka prasītāja kā savlaicīgi nesamaksāto summu, kas ir pamats līgumsoda aprēķinam ir norādījusi 350 EUR, kā arī Vienošanās 4.punktā norādīto, ka līgumsods no savlaicīgi nesamaksātās summas ir aprēķināms sākot no 2016.gada 29.aprīlī izrakstītā rēķinā norādītās samaksas dienas, t.i. 2016.gada 10.maija (lietas 14.lapa), tad tiesa atzīst par pierādītu un pamatotu no atbildētājas par labu prasītājai piedzenamo līgumsodu 35 EUR (350 EUR savlaicīgi nesamaksātā pamatparāda summa x 0,5 % x 370 dienas (10.05.2016.-15.05.2017.) = 647,50 EUR), t.i., nepārsniedzot 10 % no savlaicīgi nesamaksātā pamatparāda. Savukārt prasība daļā par līgumsoda 165 EUR piedziņu, ņemot Civillikuma 1716.pantā noteikto līgumsoda apmēra ierobežojumu, ir noraidāma.

Saskaņā ar Civillikuma 1759.pantu, *procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem*. Savukārt saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu, *procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā. Likumisko procentu apmērs par [..] pakalpojuma sniegšanu ir astoņi procentpunkti virs procentu pamatlikmes [..]. Procentu pamatlikme ir galējā procentu likme, ko Eiropas Centrālā banka piemērojusi savās pirms attiecīgā pusgada pirmās kalendārās dienas veiktajās pēdējās galvenajās refinansēšanas operācijās.*

Prasītājas paskaidrojumi un parāda aprēķins (lietas 5.lapa) apliecina, ka atbildētāja nav veikusi parāda pamatsummas 350 EUR samaksu, kā rezultātā prasītāja par laika periodu no 2016.gada 10.maija līdz 2017.gada 15.maijam ir aprēķinājusi likumiskos nokavējuma procentus.

Tiesa, ievērojot Vienošanās 3.punktā noteikto parāda samaksas grafiku, un to, ka pēdējā maksājuma 1000 EUR samaksas termiņš bija noteikts 2016.gada 19.decembris, atzīst, ka prasītājas norādītā nesamaksātās parāda pamatsummas 350 EUR samaksas termiņš ir iestājies 2016.gada 19.decembrī.

Tādējādi, ņemot vērā, ka likumisko nokavējuma procentu maksāšanas pienākums tiek noteikts pamatojoties uz Civillikuma normām, nevis uz pušu vienošanos, tad ir atzīstams, ka atbilstoši Civillikuma 1759.pantā noteiktajam, likumiskie nokavējuma procenti ir aprēķināmi no parāda samaksas nokavējuma dienas, t.i., 2016.gada 19.decembra.

Ņemot vērā, ka procentu pamatlikme saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu, no 2016.gada 1.jūlija ir 0,00 % (skat. https://www.bank.lv/statistika/dati-statistika/procentu-likmju-statistikas-raditaji/pamatlikme-saskana-ar-civillikuma-1765-pantu), tad par pamatparāda 350 EUR samaksas nokavējumu par laika periodu no 2016.gada 20.decembra līdz 2017.gada 15.maijam (146 dienas) ir aprēķināmi likumiskie procenti 11,20 EUR (350 EUR x 8 % : 365 dienas x 146 dienas).

Līdz ar to, tiesa prasību par likumisko procentu piedziņu no atbildētājas atzīst par apmierināmu daļēji, piedzenot no atbildētājas par labu prasītājai likumiskos procentus par parāda pamatsummas – 350 EUR samaksas nokavējumu par laika periodu no 2016.gada 20.decembra līdz 2017.gada 15.maijam 11,20 EUR, prasību daļā par likumisko procentu piedziņu 13,81 EUR noraidot.

Civillikuma 1838.pants nosaka, *ka pienākums pierādīt to, ka samaksa ir izdarīta, ir tam, kas to apgalvo.* Atbildētāja nav iesniegusi tiesai paskaidrojumu par prasību un nav iesniegusi jebkādus pierādījumus par to, ka viņa ir samaksājusi prasībā norādītos maksājumus lielākā apmērā, nekā norāda prasītāja. Līdz ar to, ņemot vērā spriedumā norādīto argumentāciju, prasība ir apmierināma daļēji, piedzenot no atbildētājas par labu prasītājai parāda pamatsummu 350 EUR, līgumsodu 35 EUR un likumiskos procentus par laika periodu no 2016.gada 20.decembra līdz 2017.gada 15.maijam 11,20 EUR, prasību daļā par likumisko procentu, kas aprēķināti par laika periodu no 2016.gada 10.maija līdz 2016.gada 19.decembrim 13,81 EUR un līgumsoda 165 EUR piedziņu, noraidot.

Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa nosaka, ka *pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus, [..] proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram [..].*

Līdz ar to no atbildētājas par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumi - samaksātā valsts nodeva par prasības celšanu 71,14 EUR, ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi – 4,70 EUR.

Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu no atbildētāja par labu valstij ir piedzenami prasītājas nesamaksātie tiesas izdevumi – 1,63 EUR (lietas 2.lapa)

Civilprocesa likuma 195.pants nosaka tiesai pienākumu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, sprieduma rezolutīvajā daļā norādīt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus, minot to apmēru.

Saskaņā ar Civillikuma 1757. un 1765. pantu, tiesa nosaka prasītājai tiesības saņemt no atbildētājas procentus – 8 % virs procentu pamatlikmes gadā no piedzītās parāda pamatsummas.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam, taisot spriedumu par naudas summas un tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa spriedumā nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nevar būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 42., 56., 189.-193., 195., 204.[1], 250.[25], 250.[27] pantu, tiesa

n o s p r i e d a

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no SIA „Holding Serviss", reģistrācijas numurs 41203049608, par labu VAS „Latvijas autoceļu uzturētājs", reģistrācijas numurs 40003356530, parādu 350 EUR (trīs simti piecdesmit *euro*), likumiskos procentus par laika periodu no 2016.gada 20.decembra līdz 2017.gada 15.maijam 11,20 EUR (vienpadsmit *euro* un 20 centi), līgumsodu 35 EUR trīsdesmit pieci *euro*) un tiesas izdevumus 75,84 EUR (septiņdesmit pieci *euro* un 84 centi).

Samaksa veicama VAS „Latvijas autoceļu uzturētājs", reģistrācijas Nr40003356530, norēķinu kontā Nr. LV51UNLA0028700467266, kas atvērts AS „SEB banka".

Noteikt VAS „Latvijas autoceļu uzturētājs", reģistrācijas numurs 40003356530, tiesības saņemt no SIA „Holding Serviss", reģistrācijas numurs 41203049608, par laiku līdz sprieduma izpildei vai dienai, kad atbildētāja mantu pārdod izsolē, vai līdz brīdim, kad iestājas Civillikuma 1763.pantā norādītie apstākļi, procentus – 8 % virs procentu pamatlikmes gadā no piedzītās parāda pamatsummas – 350 EUR.

Noraidīt VAS „Latvijas autoceļu uzturētājs", reģistrācijas numurs 40003356530, prasību pret SIA „Holding Serviss", reģistrācijas numurs 41203049608, daļā par līgumsoda 165 EUR (simtu sešdesmit pieci *euro*) un likumisko procentu, kas aprēķināti par laika periodu no 2016.gada 10.maija līdz 2016.gada 19.decembrim 13,81 EUR (trīspadsmit *euro* un 81 cents), piedziņu.

Noteikt, ka atbildētāja spriedumu par naudas summas piedziņu un par tiesas izdevumu piedziņu var izpildīt labprātīgi 10 dienu laikā no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Spriedumu, ievērojot Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteikto, var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesā 20 dienu laikā, apelācijas sūdzību iesniedzot Kurzemes rajona tiesā.

Tiesnese L. Jansone